

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. II. Quinam sint gradus unionis actualis? &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Solutio.

ur per supra relata. Prob. antecedens, quia a-
nitma iusta, & à fortiori quæ jam est in statu per-
fectionis, plures quotidie exercet actus charitatis;
sed per quemlibet actum charitatis ascendit anima
in hac vita ad majus augmentum gratiae: ergo, &c
Resp. neg. antecedens, ad cuius probationem re-
spond. primò negando minorem, loquendo de ac-
tibus remissoribus habitu, quia iuxta doctrinā
D. Th. 2.2. q.24. a.6. actus meritorius remissus nō
statim in hac vita adducit secū augmentum gratiae &
charitatis, sed solus ille, qui in ehorto est habitus au-
gmentum verò gratiae emissoribus correspondens
reservatur ad statu gloriae cū ipsius gratiae consum-
matione tribuendū. Vel falso (ut aliqui colligunt
ex D. Th.) dabitur in hac vita, quando homo per
ferventiorē actū se disponit ad illud. Et licet aliqui
etiam ex Thomistis intelligent, S. Doctoric, vel de
gratia in esse physico, & nō de illa in esse gratiae &
acceptationis ad gloriam, vel de augmento ut est
forma physica dispositio, & nō de illo ut est
præmium mediū. Communis veiò Thomistarum
sententia illum intelligit, ut proposuimus.

Resp. secundò etiam admittamus cōsuetudinem, Valsquez & alii augmentum gratiae & charitatis
etiam illud, quod actibus remissoribus correspō-
det: statim nobis dati: vel cum Victoria, Soto, &c.
alii augeri quidem gratiam, sed non habitum chari-
tatis. Vel cum Scoto, Montesino, &c. quod de-
tur saltem in primo instanti separationis animæ:
vel denique loquendo de actibus intensioribus,
non ideo lequi debere nos multiplicate gradus u-
nionis juxta quolibet augmentum gratiae & chari-
tatis, sed juxta notabile aliud augmentum in-
ferens aliquam differentiam in statu perfectionis,
ut supra recensuimus.

*Objec. 2.**Solutio.*

Objec. secundū in ultimo gradu huius unionis
realis & habitualis supponimus non posse animam
ad ulteriorem gradum unionis trahire: sed hoc est
falluum ergo adhuc restat plures alii denumerandi.
Prob. minor, quia gratia & charitas in hac vita se-
per possunt augeri, & nō potest dari status perfe-
ctionis, intra quem nō sit dabilis aliis perfectior.
Resp. disting. majorem, non posse saltem de lege
ordinaria transit ad perfectiorum statum unionis
conce, ad perfectiorem gradum intentionis, neg.
Unde neg. minorem: ad probationem dicendum,
quod licet gratia & charitas sèper possint augeri,
non quodlibet augmentum ad perfectiorē statu
sufficere, ut supra diximus, & ille status dicitur ult-
imus, in quo gratia & charitas jam dicitur perfe-
cta; quam perfectionem explicat D. Th. 2.2. q.24
a.8. dicens, non vocari charitatem perfectam per
hoc, quod diligat Deum quantum ipse diligibilis
est, iste enim amor nō potest inventari in creaturis:
nec etiam per hoc, quod cor hominis actualiter
semper feratur in Deum, quia hoc solum in patria
potest haberi: nec solum per hoc, quod nihil cogi-
te, aut velu divinae dilectioni contrari, quia hoc
est commune omnibus charita habentibus, sed
pro hoc quod homo studi suum deputet ad va-
candum Deo, prætermis aliis, nisi quantum ne-
cessitas praesentis vita requirit. Et ar. 9. distinguēs
statum perfectorum ab statu incipientium & pro-
ficienium dicit, quod licet perfecti in charitate
proficiant, non tendit ad hoc principalem eorum
cura, sed ut Deo inhaereant. Unde ille erit ultimus
& perfectior gradus unionis, in quo homo fruatur
Deo, & transformatus in ipsum, pacificè ja-
quescit & obdormit in brachis ejus, ipsumq; semper
praesentem experitur & amplectetur. Consulēdus
nostri p. Michael de Fonte, qui de di-

vina hac unione præclarè differit cap. 7. & 8. libri
3. de triplici vita spirituali statu.

D V B I V M II.

Quinam sint gradus unionis actualis? & quanam di-
catur uno affectiva & effectiva?

Explícata unione reali, & habituali dubio pre-
cedenti, restat inquirere de unione actuali, & quia uia, a-
de variis eius nominibus. Actualis igitur unio dici-
tur, quando anima non solum habitualiter, ut di-
ctum est, sed etiam per actus intellectus & volu-
tatis Deo unitur, ut nihil aliud cogitet, nec ameri,
& multo less nec sentiat, pra nimia enim applica-
tione intellectus & voluntatis solent suspicidi sensi-
tus exteriores & interiores ab operi rationibus suis,
tunc autem dicitur uno actualis totalis: si autem vel
memoria, saltem sensibilis, dissolvatur ab hac u-
nione, vel sensus aliquis sensibilia hauriat, dicitur
ista uno partialis, quia nimis solus intellectus & voluntas
occupatur in Deo.

Unio igitur actualis, vel est solum affectiva, vel
etiam effectiva. Affectiva dicitur illa, quæ solum a-
ctus voluntatis sunt totaliter cōformes voluntati
divina, eo enim ipso quod est conformitas af-
fectus, cōtum, recte unio affectiva nuncupatur, & forma-
liter consistit in ipso actu amoris. Effectiva autem
dicitur, quando desiderans praesentiam amanti, ut
eo realiter portatur, ita & per amore ferventio-
rem disponit, ut asequatur gratiam, vel notabile
aliquid augmentum ejus, per quod Deo ex ipso
assequatur per unionem realem supradictam. Un-
de dicitur iste actus amoris non solum unio af-
fectiva, sed effectiva & activa, quia effectiva, vel quasi
effectiva concurrit ad prædictam unionem rea-
lem: ipsa etiam unio realis sic adepta potest dici
unio effectiva passiva, quatenus scilicet effectiva,
aut quasi effectiva ab illo amore procedit.

Quod D. Thom. 1.2. q.28. art.1. allegant Au-
gustinum his verbis explicat: Duplex est unio amar-
tis ad amatum; una quidem secundum rem, puta cō-
muni presentia littera ad amantem: alta verò secun-
dum affectionem. Primam unionem facit amor effectiva,
qua moveat ad desiderandum, & querendum pre-
sentiam amanti: secundam autem unionem facit formaliter,
qua ipse amor est talis unio, vel nexus. Unde dicitur
D. August. in 8. de Trin. quod amor est quasi nū-
datrix quadam duo aliquia copulans, vel copulare ap-
petens, amantem, scilicet, & quod amatur. Quod enim
dicit copulans, referat ad unionem effectus, sine qua
non est amor: quod verò dicit copulare intendens, per-
times ad unionem realem. Hec ille,

Objec. primò, D. Thom. loquitur de passione
amoris erga creaturas, qui quidem amor potest
effectiva influere in praesentiam amanti, quatenus
efficaciter, & effectivè moveat potentias ad inqui-
rendam illam; & ideo potest vocari unio non so-
lum affectiva, sed effectiva: sed unio affectiva, se-
cundum amoris, quo DEI praesentiam, & unionem realem
optamus, & inquirimus, non influit effectiva in
talem unionem, quae est per gratiae & charitatis
infusionem, vel augmentum: ergo non potest ap-
pellari unio effectiva. Resp. Quod licet aliqui Au-
gustines dicant etiam actus nostros concurrent
cum DEO physice, & effectivè ad gratiam &
augmentum ejus, nos tamen veriō senten-
tiā amplectentes distinguimus minorem, non
influit effectivè physice conced, non influit mo-
rali, & meritorie, vel saltem dispositivè physi-
cē neg. & ideo non dicimus absolute effectivè il-
lam conquei, sed quasi effectiva; quod sufficit, ut
per

Legend.
noſt. Bal-
tbas. in il-
lud cap.
castelli a-

Fruitiva
amis stud-
dicator.

per analogiam & similitudinem illius, de qua loquitur D. Thomas, dicitur ista unio affectiva non solum affectiva, sed etiam effectiva.

- Objec. 2.** Objecies secundo, unio effectiva sepe appellatur ab Auctoriis mysticis unio realis, & frequentius tribuitur hoc nomen unioni fruivit etiam habituali, sed unio realis non influit effectiva, aut quasi effectiva modo dicto, in aliis unionem, ergo non est necesse, quod unio effectiva influat effectiva. Prob. min. quia influere quasi effectiva disponendo, & promerendo est proprium actus meritorii, & non habitus; unio autem realis est per modum habitus ut supra diximus. Resp. dist. ultimam partem minoris, non influit effectiva per modum actus conced. per modum habitus neg. Atque enim meritorius procedit ab habitu, qui proinde habitus potest dici meritorius habitualiter, seu in actu primo. Nec erit inconveniens, quod unio actualis dicatur effectiva activa, unio vero realis effectiva passiva, ut nominibus non confundantur.

Si quereras, an ista unio actualis affectiva, & effectiva possit, etiam dividitur in activam, seu acquisitam, & passivam, seu infusam? Respondeo affirmativè: utraque quippe disponit ad ulterius augmentum gratiarum, activa autem illa est, quam nos ex communib[us] gratiarum auxiliis possumus & debemus procurare, & quam maximis excollit labores Seraaphica Mater in lib. castelli anima manif. nos. Bal. 3. c. 3. & in lib. fundat. ca. 5. eamq. dicit, quam semper esse Per sibi suis alumnis exprobatur, si amque esse ajebat in habendo voluntatem in omnibus coniunctionam, & conformem voluntati divina. Quod ut fiat habitualiter, qualiter convenit statu perfectionis, non sufficit unus, vel alter aet[us] hujusmodi conformitatis, sed necessaria est frequentia, & facilitas horum actuum, proveniens ex magna radicatione charitatis, & ablatione impedimentorum, (cicice, habituum vitiotorum, & ordinatio p[ro]p[ri]ationis, & rebellionis appetituum, quod proinde non sine magno labore, & continuo in oratione exercitio adipiscitur, ut eadem SS. Mater ibidem edocet. De hac activa unione posse etiam intelligi D. Dionytiūm constat ex dictis de mystica Theologia acquisita.

Unio vero actualis affectiva, & effectiva activa, quae sit passiva, seu infusa, est illa, quae specialibus auxiliis, Deoq[ue] specialiter illuminante intellectum, & inflammatu[m] voluntati exercetur modo dicto, vel solum par effectivam conformitatem, vel disponendo, & promerendo ulteriorum gratiarum, & habituum supernaturalium radicationem: & quia hoc principaliiter invenitur in illa unione, quae DEUM movere, ut se gustandam præbeat, & præsentem exhibeat, ideo ista solet appellari frequentius effectiva, quae simul est fruivit, & transformativa.

D V B I V M III.

Quare unio fruivit sic appelletur?

Fruivit Fruivit unio dicitur à fruitione, ut ipsum non unio unde men indicat fruitione aem juxta D. Thom. 1. 2. quest. 11. art. 1. est actus delectationis, quam aliquis habet de ultimo expectato, quod est finis. Unde videatur desiderium a fructu, qui est id, quod ultimo ex arbore expectatur, & cum quadam suavitate percipitur. Inventur autem fruitione in brevis imper-

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

fecte secundum essentiam, ac proinde improprie, quia est de particuliari fine, & non de ultimo. In peccatoribus inventum imperfecte secundum esse, seu potius non verè, quia licet delectentur in aliquo sub ratione ultimi finis, non est tamen verè ultimus finis. In iustis autem via o[ste]ribus, licet iustitia viae perfecte secundum essentiam, & secundum esse, non tamen secundum operationem, quia non habent beatitudinem perfectam. Beati verò omnibus modis perfecte fruuntur; DEUS autem perfectissime. Videatur D. Thom. qu. cit. & quest. 12. art. 2. ad 3. & in 1. dist. 1. q. 2. art. 1. ad 4. & quest. 4. art. 1. scilicet in ejusdem concordanti.

Additam D. Thom. dicit, quest. 11. art. 4. in r. & ad 1. quod fruitione de fine, seu de DEO habito tantum in spe, & intentione est imperfecta; perfecta autem est de fine habito jam realiter. Ex quibus colligitur, quamlibet unionem affectivam quarens habet adjunctionem spiritus beatitudinis posse dici unionem fruivit imperfectam: sed quia ex his unionibus illæ, quæ excentur in duabus ultimis gradibus mysticæ Theologie infusæ, magis accidunt ad perfectam, quia taliter habent DEUM in spe, quod illum etiam habeant aliquo modo realiter, nempe, per experientiam gustus, & per aliquam manifestationem presentis realis, ideo isti duo ultimi gradus unionis absolute dicuntur uniones fruivit. Sed principaliter ultimus gradus, in quo anima jam quiescit à solicita inquisitione DEI in hac vita, immo jam non tantum anxiatur pro presentia in patria, cum DEI societatem, quasi continuè sentiat, & habitualiter ea potiatur: ibique etiam gustus DEI sit major, lumenque ad cognoscendum superius, atque in flammatio voluntatis ardenter DEI.

Objecies, si datur fruitione DEI in hac vita, vel daretur aliqua ex donis animæ gloriose in hac vita, vel daretur matrimonium sine dotibus neutrum est dicendum: ergo, &c. Prob. maj. quoad primam partem quia fruitione est una ex tribus donibus matrimonii animæ gloriose, quæ non possunt dari nisi in gloria. Quoad secundam, quia in ultimo & perfectissimo gradu unionis, quam vocamus fruivit, non solum datur spontalia, que præcesserant in gradu antecedenti, sed celebratur matrimonium ipsi itale, ut docuit N. S. Tephatica M. mans. 7. c. castelli anima cap. 1. & 2. & in hoc matrimonio non possint inveniri aliae dones, (cicice, visio, & comprehensio, nisi forte fruitione si edantur).

Si respondeas, fruitionem istam non esse perfectam, ac proinde non esse donem glorie. Contra: quia latenter est: dos imperfecta, & dos gloriae nec imperfecte potest dari in via. Quia dos debet esse perpetua, juxta definitionem D. Thomæ m. 4. dist. 49. quest. 4. art. 1. dos est ornatum animæ & corporis, vita sufficiens in æterna beatitudine jugiter perseverans.

Si vero dicas, fruitionem non esse donem, si sumatur pro actu, sed pro habitu, qui est principium eius, nempe, charitate. Contra. Tum quia fruitionem pro actu esse donem dicunt plures Thomistæ, siisse sententiam ultimam D. Thom. 1. part. quest. 12. art. 7. Tum, quia summa pro habitu, seu charitate magis conductus ad argumentum, siquidem charitas patris, & vita sunt idem habitus, & jam datur in via eadem ratio donis.

Resp. ad argumentum neg. majorem, quoad primam partem, & ad probationem resp. primis

Tt. 3 dist.